

Der Körper als Metapher der NS-Ideologie

Formål

Formålet med dette AT-forløb (fagsamarbejde: idræt, kreative fag, tysk) er at give eleverne en parallelfaglighed inden for temaet "kroppen"; de skal kunne finde eksempler på holdninger til kropskulturer i forskellige lande og kunne undersøge sammenhængen mellem krop og kultur. I tysk er hensigten at give eleverne en indsigt i, hvad der kendetegnede ungdomsopdragelse og propaganda i Det tredje Rige med særligt henblik på kropskulturen; herunder hvorfor nationalsocialisterne beskæftigede sig så intensivt med ungdommen og den fysiske side af mennesket, samt hvordan sporten skulle ses som et led i NS-race- og magtpolitikken.

Fællesfaglige mål/kompetencer

- Kunne indgå i gruppearbejde (samarbejde, ansvarlighed)
- Have kendskab til tilrettelæggelse af en arbejdsproces (selvstændighed)
- Kunne indgå i en evalueringsproces (besvare en stillet problemformulering med lærerhjælp)

Tysk: Særfaglige mål/kompetencer

- Opnå viden om kroppen som metafor for NS-ideologien
- Træne læsning og forståelse af forskellige typer af materialer (skriftligt som ikke-skriftligt); herunder ikke-gennemgået stof
- Træne skriftlig sprogfærdighed
- Anvende og udbygge læsestrategier (transparente ord - "top down")
- Anvende elementær morfologi og syntaks
- Opnå viden om Blooms taksonomiske niveauer (redegøre, analysere, diskutere/vurdere med lærerhjælp)

Tysk: Kernestof

- NS-historie, kultur og samfundsforhold
- Tekster, kilder, billeder og filmklip fra før 1945
- Ordforråd i NS-kontekst

Arbejdsplan. AT 10 timer

Torsdag d. 4.1

1 time: Udlevering af materiale.

Lektie: Orientering i materialet. Hvad drejer det her sig om? Disponering af tid.

Onsdag d. 10.1: HUSK ORDBØGER!!

1-2 time: Punkt 2, s. 5-11

Gruppearbejde (arbejde med lærerhjælp). Vi mødes i lokale C214-215.

3 time: Punkt 3, s. 12-15

Fælles klasseundervisning (1ky og AJ). Lokale C214-215 eller D111.

4-6 time: Punkt 1, s. 1-4

Par-, gruppe- eller individuelt arbejde (arbejde uden lærerhjælp). EDB-lokale C209 er reserveret til jer. Afleveres til mig senest i dag 15:25 i mit dueslag. Ca. 1½ A4-side, linjeafstand 2.

3 timer tilbage: Punkt 4, s. 16

Skriftligt individuelt arbejde. Afleveres i uge 4 (nyt skema) i blå mappe. Ca. 1½ A4-side, linjeafstand 2.

1. Die Ideen: Die NS-Rassenlehre und das „Herrenmensch-Ideal“

➤ Material:

- Einführung
Hans-Kurt Gade (m.fl.), *Mellemkrigstiden og 2. Verdenskrig*, Munksgaard 1995, s. 75 (uddrag af indledning til ”Folk og race”)
Kirsten Molly Søholm (m.fl.), *Deutschland erwache!*, Gjellerup 1982, s. 45 (uddrag)
- Adolf Hitler, *Mein Kampf*, München 1925, s. 311-317, 334 (uddrag „Volk und Rasse“)
- Paul A. Levine (m.fl.), ...*I skal fortælle det...*, (oversættelse og bearbejdelse af Silvia Goldbaum Tarabini) Dansk Institut for Internationale Studier 2004, s. 6 (H. S. Chamberlain-citat)
- Bildbeschreibung: Es lebe Deutschland
<http://www.calvin.edu/academic/cas/gpa/posters/dove.jpg>

2. Jugenderziehung und Propaganda im Dritten Reich im Hinblick auf Körperkultur

➤ Material:

- Einführung
Wolfgang Benz (u.a.), *Enzyklopädie des Nationalsozialismus*, DTV 2001, s. 203, 251 (uddrag)
- Filmsekvens: Niels Senius Clausen (m.fl.), *Fascismens billeder*, Danmarks Radio 1980 (Del 2: Hitler holder en tale for Hitler-Jugend, ca. 4 min.)
- TEXT 1: Adolf Hitler über Jugenderziehung (bevor 1940)
Walther Hofer, *Der Nationalsozialismus. Dokumente 1933-1945*, Fischer 1957, s. 88
- Nürnberger Parteitage
Kirsten Molly Søholm (m.fl.), *Deutschland erwache!*, Gjellerup 1982, s. 23 (uddrag)
Wolfgang Benz (u.a.), *Enzyklopädie des Nationalsozialismus*, DTV 2001, s. 254 (Bild, NS-Kampfspiele)
Peter Frederiksen, *Det tredje Rige*, Systime 1998-1999, s. 71 (uddrag)
- TEXT 2: 14. September 1935, Nürnberger Stadion: Adolf Hitler in einer Rede an die Hitler-Jugend
Max Domarus, *Hitler - Reden und Proklamationen 1932-1945*, I. Band: Triumph (1932-1938), Würzburg 1962, s. 532-533 (uddrag)
- Erziehung: Hitler-Jugend und Bund deutscher Mädel
Wolfgang Benz (u.a.), *Enzyklopädie des Nationalsozialismus*, DTV 2001, s. 513-514 (uddrag)
Kirsten Molly Søholm (m.fl.), *Deutschland erwache!*, Gjellerup 1982, s. 32 (uddrag)
Thorsten Borring Olesen (m.fl.), *Verdens Historie 2 - Fra 1750 til 1945*, GAD 1995, s. 230 (uddrag)
Hitler-Zitat
<http://www.nationalsozialismus.de/zitate/erziehung-der-jugend-adolf-hitler>
Fra loven om Hitler-Jugend, 1935
Paul A. Levine (m.fl.), ...*I skal fortælle det...*, (oversættelse og bearbejdelse af Silvia Goldbaum Tarabini) Dansk Institut for Internationale Studier 2004, s. 10
- Bildbeschreibung
Das Mädchen: BDM-Werbeplakat um 1939
<http://www.dhm.de/lemo/objekte/pict/pli03468/index.html>
Der Junge: HJ-Werbeplakat um 1939
http://www.dhm.de/lemo/objekte/pict/628_1/index.html
Dem Führer - Die Jugend: Propagandapostkarte 1939

<http://www.dhm.de/lemo/objekte/pict/ju001748/index.html>

3. Körperideale des Nationalsozialismus

➤ **Material:**

- Riefenstahls „Triumph des Willens“ und „Olympia“
Bild 1. Leni Riefenstahl: Postkarte, handsigniert 1940-1945
<http://www.dhm.de/lemo/objekte/pict/d2940091/index.html>
Bild 2. Leni Riefenstahl: Vor der Spruchkammer zur Entnazifizierung, Berlin, 21. April 1952
<http://www.dhm.de/lemo/objekte/pict/riefebio/index.html>
Text. Über Leni Riefenstahl
<http://www.dhm.de/lemo/html/biografien/RiefenstahlLeni/index.html> (uddrag)
- Olympische Sommerspiele Berlin 1936, 1. bis 16. August
Ove Rimi Andersen (m.fl.), *Berlin - Hauptstadt und Metropole*, Munksgaard 1992, s. 55 (Bild)
Text. Über OL 1936
<http://www.dhm.de/lemo/html/nazi/olymp/index.html> (uddrag)
Wolfgang Benz (u.a.), *Enzyklopädie des Nationalsozialismus*, DTV 2001, s. 625

(uddrag)

- Filmsekvens: Leni Riefenstahl, *Olympia - Teil 1: Fest der Völker*, DVD 2006
6:50-8:35: Die antiken Skulpturen und der lebendige Sportlerkörper
15:00-23:15: Eröffnungsfeier, Ansprache Hitler, Entzündung Flamme
- Der Kunstkörper und der reale Körper: Die Körperdarstellung in Riefenstahls „Olympia“
Bild 1: Eine antike Skulptur: „Bereitschaft“
B. Hannah Schaub, *Riefenstahls Olympia*, Wilhelm Fink Verlag 2003, s. 56
Bild 2: Der antike Krieger und der moderne Speerwerfer
B. Hannah Schaub, *Riefenstahls Olympia*, Wilhelm Fink Verlag 2003, s. 73
Bild 3: Der Diskuswerfer: antike Statue (Myron) und der Zehnkämpfer Erwin Huber
B. Hannah Schaub, *Riefenstahls Olympia*, Wilhelm Fink Verlag 2003, s. 85
- Hitler und das NS-Körper- und Menschenideal
Samtidig karikatur over Hitlers syn på og ensretning af kunsten.
Peter Frederiksen, *Det tredje Rige*, Systime 1998-1999, s. 65

4. Evaluierung

➤ **Material:**

- Schriftliche Aufgabe
Albert Einstein-citat
Paul A. Levine (m.fl.), *...I skal fortælle det...*, (oversættelse og bearbejdelse af Silvia Goldbaum Tarabini) Dansk Institut for Internationale Studier 2004, s. 12

Literatur

❖ **Texte**

- Benz, Wolfgang (u.a.), *Enzyklopädie des Nationalsozialismus*, DTV 2001, s. 203 (uddrag), 251 (uddrag), 254 (billede), 625 (uddrag) - bearbejdet AJ
- Deutsch Historisches Museum
<http://www.dhm.de/lemo/html/biografien/RiefenstahlLeni/index.html> - om Leni Riefenstahl (set 23.12.06) - bearbejdet AJ

- <http://www.dhm.de/lemo/html/nazi/olymp/index.html> - om OL 1936 (set 23.12.06) - bearbejdet AJ
- Domarus, Max, *Hitler - Reden und Proklamationen 1932-1945*, I. Band: Triumph (1932-1938), Würzburg 1962, s. 532-533 (uddrag - bearbejdet AJ)
TEXT 2: 14. September 1935, Nürnberger Stadion: Adolf Hitler in einer Rede an die Hitler-Jugend
[tilpasset nuværende retskrivningsregler, AJ]
 - Frederiksen, Peter, *Det tredje Rige*, Systime 1998-1999, s. 71 (uddrag)
 - Gade, Hans-Kurt (m.fl.), *Mellemkrigstiden og 2. Verdenskrig*, Munksgaard 1995, s. 75 (uddrag: indledning til kilde "Folk og Race" - bearbejdet AJ)
 - Hitler, Adolf, *Mein Kampf*, München 1925
11. Kapitel des ersten Buches „Volk und Rasse“, (uddrag s. 311-317, 334) - bearbejdet AJ
[tilpasset nuværende retskrivningsregler, AJ]
 - Hitler-Zitat: <http://www.nationalsozialismus.de/zitate/erziehung-der-jugend-adolf-hitler> (set 30.12.06)
 - Hofer, Walther, *Der Nationalsozialismus. Dokumente 1933-1945*, Fischer 1957, s. 88
TEXT 1: Adolf Hitler über Jugenderziehung (bevor 1940) - bearbejdet AJ
[tilpasset nuværende retskrivningsregler, AJ]
 - Levine, Paul A. (m.fl.), *...I skal fortælle det...*, (oversættelse og bearbejdelse af Silvia Goldbaum Tarabini), Dansk Institut for Internationale Studier 2004, s. 6 (H. S. Chamberlain-citat), s. 10 (Loven om Hitler-Jugend, 1935), s. 12 (Albert Einstein-citat)
 - Molly Søholm, Kirsten (m.fl.), *Deutschland erwache!*, Gjellerup 1982, s. 23, 32, 45 (uddrag) - bearbejdet AJ
 - Olesen, Thorsten Borring (m.fl.), *Verdens Historie 2 - Fra 1750 til 1945*, GAD 1995, s. 230 (uddrag) - bearbejdet AJ

❖ Bilder

- Andersen, Ove Rimi (m.fl.), *Berlin - Hauptstadt und Metropole*, Munksgaard 1992, s. 55 (åbningsceremonien, OL 1936)
- Das Mädchen: BDM-Werbeplakat um 1939
<http://www.dhm.de/lemo/objekte/pict/pli03468/index.html> (set 22.12.06)
- Dem Führer - Die Jugend: Propagandapostkarte 1939
<http://www.dhm.de/lemo/objekte/pict/ju001748/index.html> (set 22.12.06)
- Der Junge: HJ-Werbeplakat um 1939
http://www.dhm.de/lemo/objekte/pict/628_1/index.html (set 22.12.06)
- Es lebe Deutschland
<http://www.calvin.edu/academic/cas/gpa/posters/dove.jpg> (set 22.12.06)
- Frederiksen, Peter, *Det tredje Rige*, Systime 1998-1999, s. 65 (samtidig karikatur over Hitlers syn på og ensretning af kunsten)
- Leni Riefenstahl: Postkarte, handsigneret 1940-1945
<http://www.dhm.de/lemo/objekte/pict/d2940091/index.html> (set 23.12.06)
- Leni Riefenstahl: Vor der Spruchkammer zur Entnazifizierung, Berlin, 21. April 1952
<http://www.dhm.de/lemo/objekte/pict/riefebio/index.html> (set 23.12.06)

- Schaub, B. Hannah, *Riefenstahls Olympia*, Wilhelm Fink Verlag 2003, s. 56, 73, 85

❖ Film

- Clausen, Niels Senius (m.fl.), *Fascismens billeder*, Danmarks Radio 1980
Del 2: Introsekvens, hvor Hitler holder en tale for Hitler-Jugend, ca. 4 min.)
- Riefenstahl, Leni, *Olympia - Teil 1: Fest der Völker*, DVD 2006
6:50-8:35: Die antiken Skulpturen und der lebendige Sportlerkörper
15:00-23:15: Eröffnungsfeier, Ansprache Hitler, Entzündung Flamme